

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2024 (2025)

11 - ඔද්ධ ධර්මය

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

මැදිරිගිරිය වටදාගෙය

මෙය උත්තරපත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
ප්‍රධාන පරීක්ෂක රැස්වීමේ දී ඉදිරිපත්වන අදහස් අනුව මෙහි වෙනස්කම් කරනු ලැබේ.

අවසන් සංශෝධන ඇතුළත් කළ යුතුව ඇත.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික ඇගයීම් හා පරීක්ෂණ සේවාව
අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2024 (2025)

II - බුද්ධ ධර්මය
අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම

I පත්‍රය :	බහුවරණ ප්‍රශ්න 40 කි =	(1 x 40)	ලකුණු 40 යි
II පත්‍රය :	1 වැනි ප්‍රශ්නය	කොටස් 10 කි කෙටි පිළිතුරු (2 x 10)	ලකුණු 20 යි
	2 වැනි ප්‍රශ්නය	(2 - 7 තෙක් තෝරාගත් ප්‍රශ්න 04 කට)	
	i	ලකුණු 2	
	ii	ලකුණු 3	
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.
	3 වැනි ප්‍රශ්නය		
	i	ලකුණු 2	
	ii	ලකුණු 3	
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.
	4 වැනි ප්‍රශ්නය		
	i	ලකුණු 2	
	ii	ලකුණු 3	
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.
	5 වැනි ප්‍රශ්නය		
	i	ලකුණු 2	
	ii	ලකුණු 3	
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.
	6 වැනි ප්‍රශ්නය		
	i	ලකුණු 2	
	ii	ලකුණු 3	
	iii	ලකුණු 5	ලකුණු 10 යි.
	7 වැනි ප්‍රශ්නය	එක් කොටසකට	
		ලකුණු 5 බැගින්	
		(ලකුණු 5 X 2)	ලකුණු 10 යි.

ලකුණු 40 යි.
මුළු ලකුණු 100 යි.

අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම

I පත්‍රයට ලකුණු	= 40
II පත්‍රයට ලකුණු	= 60
මුළු ලකුණු	= 100

ලකුණු ලැයිස්තුවට ලකුණු ඇතුළත් කළ යුතු ආකාරය.

I පත්‍රය මුළු ලකුණු ඉලක්කම් 2 කින් ඇතුළත් කළ යුතුය.

II පත්‍රය මුළු ලකුණු ඉලක්කම් 3 කින් ඇතුළත් කළ යුතුය.

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2024 (2025)

උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමේ පොදු ශිල්පීය ක්‍රම

උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමේ හා ලකුණු ලැයිස්තුවල ලකුණු සටහන් කිරීමේ සම්මත ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම අනිවාර්යයෙන් ම කළ යුතුවේ. ඒ සඳහා පහත සඳහන් පරිදි කටයුතු කරන්න.

- සෑම සහකාර පරීක්ෂකවරයකුම උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමට රතුපාට බෝල් පොයින්ට් පෑනක් පාවිච්චි කරන්න.
- ප්‍රධාන පරීක්ෂක විසින් දම්පාට බෝල් පොයින්ට් පෑනක් පාවිච්චි කළ යුතුය.
- සෑම උත්තරපත්‍රයක ම මුල් පිටුවේ සහකාර පරීක්ෂක සංකේත අංකය සටහන් කරන්න. ලකුණු සටහන් කිරීමේ දී පැහැදිලි ඉලක්කමෙන් ලියන්න.
- ඉලක්කම් ලිවීමේ දී යම් වැරදීමක් සිදු වුවහොත් එය පැහැදිලිව තනි ඉරකින් කපා හැර නැවත ලියා අත්සන යොදන්න.
- එක් එක් ප්‍රශ්නයේ අනු කොටස්වල පිළිතුරු සඳහා හිමි ලකුණු ඒ ඒ කොටස අවසානයේ $\triangle$ ක් තුළ හා සංඛ්‍යාවක් ලෙස ලියා දක්වන්න. අවසාන ලකුණු ප්‍රශ්න අංකයත් සමඟ $\square$ ක් තුළ, හා සංඛ්‍යාවක් ලෙස ඇතුළත් කරන්න. ලකුණු සටහන් කිරීම සඳහා පරීක්ෂකවරයාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඇති තීරුව භාවිත කරන්න.
- ගණිත පරීක්ෂක විසින් ලකුණු නිවැරදි බව සටහන් කිරීමට නිල් හෝ කළු පෑනක් භාවිතා කළ යුතුය.

උදාහරණ : ප්‍රශ්න අංක 03

(i)		✓	$\triangle \frac{4}{5}$
			
			
(ii)		✓	$\triangle \frac{3}{5}$
			
			
(iii)		✓	$\triangle \frac{3}{5}$
			
			

03

(i) $\frac{4}{5}$
 (ii)

+

(ii) $\frac{3}{5}$

+

(iii) $\frac{3}{5}$

→

$\frac{10}{15}$

බහුවරණ උත්තරපත්‍ර :

01. කවුළු පත්‍රය සැකසීම

- ලකුණු දීමේ පටිපාටිය අනුව නිවැරදි වරණ කවුළු පත්‍රයේ සටහන් කරන්න.
- එසේ ලකුණු කළ කවුළු බිලේඩ් තලයකින් කපා ඉවත් කරන්න.
- කවුළු පත්‍රය උත්තරපත්‍රය මත නිවැරදිව තබා ගත හැකි වන පරිදි විභාග අංක කොටුව හා නිවැරදි පිළිතුරු ගණන දක්වන කොටුව ද කපා ඉවත් කරන්න.
- හරි පිළිතුරු හා වැරදි පිළිතුරු ලකුණු කළ හැකි වන පරිදි එක් එක් වරණ පේළිය අවසානයේ හිස් තීරයක් ද කපා ඉවත් කරන්න.
- විෂය අංකය හා විෂය පැහැදිලිව පෙනෙන ආකාරයට එම කොටු ද කපා ඉවත් කරන්න.
- කපා ගත් කවුළු පත්‍රය ප්‍රධාන පරීක්ෂකවරයා ලවා අත්සන් යොදා අනුමත කර ගන්න.

02. අනතුරුව උත්තරපත්‍ර හොඳින් පරීක්ෂා කර බලන්න. කිසියම් ප්‍රශ්නයකට එක් පිළිතුරකට වඩා ලකුණු කර ඇත්නම් හෝ එකම පිළිතුරක්වත් ලකුණු කර නැත්නම් හෝ වරණ කැපී යන පරිදි ඉරක් අඳින්න. ඇතැම් විට අයදුම්කරුවන් විසින් මුලින් ලකුණු කර ඇති පිළිතුරක් මකා වෙනත් පිළිතුරක් ලකුණු කර තිබිය හැක. එසේ මකන ලද අවස්ථාවකදී පැහැදිලිව මකා නොමැති නම් මකන ලද වරණය මත ද ඉරක් අඳින්න.

03. කවුළු පත්‍රය උත්තරපත්‍රය මත නිවැරදිව තබන්න. නිවැරදි පිළිතුර ✓ ලකුණකින් ද, වැරදි පිළිතුර x ලකුණකින් ද ලකුණු කරන්න. නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව ඒ ඒ වරණ තීරයට පහළින් ලියා දක්වන්න. අනතුරුව එම සංඛ්‍යා එකතු කර මුළු නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව අදාළ කොටුව තුළ ලියන්න.

ව්‍යුහගත රචනා හා රචනා උත්තරපත්‍ර :

- අයදුම්කරුවන් විසින් උත්තරපත්‍රයේ හිස්ව තබා ඇති පිටු හරහා රේඛාවක් ඇඳ කපා හරින්න. වැරදි හෝ නුසුදුසු පිළිතුරු යටින් ඉරි ඇඳ වැරදි දමන්න. ලකුණු දිය හැකි ස්ථානවල හරි ලකුණු යෙදීමෙන් එය පෙන්වන්න.
- ලකුණු සටහන් කිරීමේදී ඕවර්ලන්ඩ් කඩදාසියේ දකුණු පස තීරය යොදා ගත යුතු වේ.
- සෑම ප්‍රශ්නයකට ම දෙන මුළු ලකුණු උත්තරපත්‍රයේ මුල් පිටුවේ ඇති අදාළ කොටුව තුළ ප්‍රශ්න අංකය ඉදිරියෙන් අංක දෙකකින් ලියා දක්වන්න. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් අනුව ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීම කළ යුතුවේ. සියලු ම උත්තර ලකුණු කර ලකුණු මුල් පිටුවේ සටහන් කරන්න. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස්වලට පටහැනිව වැඩි ප්‍රශ්න ගණනකට පිළිතුරු ලියා ඇත්නම් අඩු ලකුණු සහිත පිළිතුරු කපා ඉවත් කරන්න.
- පරීක්ෂාකාරීව මුළු ලකුණු ගණන එකතු කොට මුල් පිටුවේ නියමිත ස්ථානයේ ලියන්න. උත්තරපත්‍රයේ සෑම උත්තරයකටම දී ඇති ලකුණු ගණන උත්තරපත්‍රයේ පිටු පෙරළමින් නැවත එකතු කරන්න. එම ලකුණ ඔබ විසින් මුල් පිටුවේ එකතුව ලෙස සටහන් කර ඇති මුළු ලකුණට සමාන දැයි නැවත පරීක්ෂා කර බලන්න.

ලකුණු ලැයිස්තු සකස් කිරීම :

- එක් පත්‍රයක් පමණක් ඇති විෂයන් හැර ඉතිරි සියලු ම විෂයන්හි අවසාන ලකුණු ඇගයීම් මණ්ඩලය තුළදී ගණනය කරනු නොලැබේ.
- එක් එක් පත්‍රයට අදාළ අවසාන ලකුණු වෙන වෙනම ලකුණු ලැයිස්තුවලට ඇතුළත් කළ යුතුය.
- I පත්‍රයට අදාළ ලකුණු, ලකුණු ලැයිස්තුවේ "Total Marks" තීරුවේ ඇතුළත් කර අකුරෙන් ද ලියන්න.
- II පත්‍රයේ ලකුණු ලැයිස්තුව සැකසීමේ දී විස්තර ලකුණු ඇතුළත් කිරීමෙන් අනතුරුව II පත්‍රයේ අවසාන ලකුණු, ලකුණු ලැයිස්තුවේ "Total Marks" තීරුවේ ඇතුළත් කරන්න.
- 43 විත්‍ර විෂයයේ I, II හා III පත්‍රවලට අදාළ ලකුණු වෙන වෙනම ලකුණු ලැයිස්තුවල ඇතුළත් කර අකුරෙන් ද ලිවිය යුතු වේ.
- 21 - සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය, 22 - දෙමළ භාෂාව හා සාහිත්‍යය යන විෂයන්හි I පත්‍රයේ ලකුණු ඇතුළත් කර අකුරෙන් ලිවිය යුතු ය. II හා III පත්‍රවල විස්තර ලකුණු ඇතුළත් කර ඒ ඒ පත්‍රයේ මුළු ලකුණු, ලකුණු ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කළ යුතු ය.

සැ.යු :- (I) සෑම විටම එක් එක් පත්‍රයට අදාළ මුළු ලකුණු පූර්ණ සංඛ්‍යාවක් ලෙස ලකුණු ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කළ යුතු ය. කිසිදු අවස්ථාවක පත්‍රයේ අවසාන ලකුණු දශම සංඛ්‍යාවකින් හෝ භාග සංඛ්‍යාවකින් නොතැබිය යුතු ය.

(II) ලකුණු ලැයිස්තුවල සෑම පිටුවකම ලකුණු ඇතුළත් කළ සහකාර පරීක්ෂක, ලකුණු පරීක්ෂා කළ සහකාර පරීක්ෂක, ඇගයීම් ලකුණු තහවුරු කිරීමේ පරීක්ෂක හා ප්‍රධාන පරීක්ෂක තම සංකේත අංකය යොදා අත්සන් කිරීමෙන් නිරවද්‍යතාව තහවුරු කිරීම අනිවාර්ය වේ.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අගයීම් හා පරීක්ෂණ සේවාව
අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2024 (2025)

11 - බුද්ධ ධර්මය

සවිස්තර ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සඳහා යෝජනා ඇතුළත් ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාවේ 2003 දෙසැම්බර් වාර්තාවේ දැක්වෙන පරිදි ජාතික අධ්‍යාපන පද්ධතිය මගින් ඉටුකරගත යුතු ජාතික පොදු අරමුණු 08 ක් වේ. එසේම මූලික නිපුණතා 07 ක් දැක්වේ. විධිමත් අධ්‍යාපනය මගින් මෙකී අරමුණු හා නිපුණතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම අපේක්ෂිතය. මූලික නිපුණතා අතර පස් වැන්න ආගම හා ආචාර ධර්මයන්ට අදාළ නිපුණතාව වේ. එය පහත දැක්වේ.

5. ආගම සහ ආචාර ධර්මයන්ට අදාළ නිපුණතාව

"පුද්ගලයන්ට තම දෛනික ජීවිතයේ දී ආචාර ධර්ම, සාදාචාරාත්මක හා ආගමානුකූල හැසිරීම් රටාවන්ට අනුගත වෙමින් විඩාත් උචිත දේ තෝරා එයට සරිලන සේ කටයුතු කිරීම සඳහා අගයන් උකහා ගැනීම හා ස්ථාපිතකරණය."

පාසල් පද්ධතියේ ක්‍රියාත්මක සමස්ත විෂයමාලාව තුළින් පොදු අරමුණු හා මූලික නිපුණතා ඉටුකරගත යුතු අතර, ආගමික අධ්‍යාපනය තුළින් ඉහත දැක්වෙන පස්වන නිපුණතාව සුවිශේෂීව සපුරාගත යුතුව පවතී.

බුද්ධ ධර්මය විෂය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී එහි විෂය කරුණු ප්‍රායෝගිකත්වයට නැඹුරු කරවීම වර්තමාන යුගයට අත්‍යවශ්‍යව පවතී. වහපොත්කරණයෙන් විෂය කරුණු හදාරා විභාග සමත්වීම විකම් අරමුණ නොවිය යුතු අතර, ඉන් ඔබ්බට ගොස් දෛනික ජීවිතයේ විවිධ ගැටලුවලට සාර්ථකව මුහුණ දීමටත්, දහම් කරුණු භාවිතයට ගැනීමටත්, බුදු දහමේ ඉගැන්වෙන ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්ම කරුණු අනුව තම ජීවිතය සාර්ථක කරගැනීමටත් සිසුන් යොමු කරලීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. සමබර පෞරුෂයකින් හෙබි සැදැහැති බෞද්ධයකු දැයට දයාද කිරීම බුදු දහම ඉගැන්වීමේ මූලික අරමුණු විය යුතුය. බුද්ධ ධර්මය විෂය උගන්වන ගුරුවරයා මේ පිළිබඳ සුවිශේෂීව අවධානය යොමු කළ යුතුවේ.

නව විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ සැකසුන විෂයමාලාවක් පාසල් පද්ධතියට ඉදිරිපත් කෙරිණි. ඒ අනුව බුද්ධ ධර්මය විෂයයේ අරමුණු 07 ක් දැක්වේ. මෙම අරමුණු සපුරාලන අයුරින් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සකසා ගත යුතුවේ. එම විෂය අරමුණු මෙසේයි.

විෂයයේ අරමුණු

01. ත්‍රිවිධ රත්නයේ ගුණ හැඳින්වීම, ශ්‍රද්ධාවෙන් කටයුතු කරන, නිවැරදිව ප්‍රායෝගික ව්‍යාපාරිකවල යෙදෙන දැනුම දරු පරපුරක් බිහිකිරීම.
02. ජීවන ගමනේ දී මුහුණ දෙන අභියෝග ජය ගැනීමට සහ නිවැරදි ජීවන දර්ශනයක් ගොඩනගා ගැනීමට බුදු දහමෙහි මූලික ඉගැන්වීම් උපයෝගී කර ගැනීම පිණිස දරු පරපුරට මග පෙන්වීම.
03. සුප්‍රේමයක් ගොඩනගා ගැනීම උදෙසා බෝසත් චරිතය, බුද්ධ චරිතය හා සිව්වනක් පිරිසට අයත් ශ්‍රේෂ්ඨ චරිත ආදර්ශ කොට ගැනීම සඳහා මග පෙන්වීම.
04. ශ්‍රී ලාංකේය උරුමය දයාද කොට ගත් අනිමානවත්, වගකීමෙන් සහ වගවීමෙන් යුතු දරු පරපුරක් ගොඩනගා ගැනීම.
05. සිය ජීවන දර්ශනය ගොඩනගා ගැනීමේ දී ධර්මපද දේශනා සහ බෞද්ධ උපදේශ කාව්‍ය පදනම් කරගත් ඉගැන්වීම් වර්තමානයට මග පෙන්වීම.
06. මානසික ඒකාග්‍රතාවෙන් යුතු සුසමාහිත ප්‍රේමයක් ගොඩනගා ගැනීම සඳහා භාවනාව ප්‍රගුණ කිරීමට යොමු කරවීම.
07. බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරයෙහි සුවිශේෂ අංග අධ්‍යයනය කොට, සහජීවනයෙන් කටයුතු කරන සිය අනන්‍යතාව රැක ගත් දරු පරපුරක් ගොඩනගා ගැනීම.

විස්ම 6 ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය තෙක් ද්විතියික විෂය නිර්දේශය මූලික නිපුණතා 10 ක් යටතේ ගොනු කර ඇත. 6 ශ්‍රේණියේ සිට නිපුණතා මට්ටම් හා විෂය අන්තර්ගතය ක්‍රමයෙන් ගැඹුරින් හා පළලින් වැඩිවන ලෙස සර්පිලාකාර ක්‍රමයට ව්‍යාප්ත වන ලෙස සැකසී ඇත. බුද්ධ ධර්මය විෂයයේ නිපුණතා 10 පහත දැක්වේ.

බුද්ධ ධර්මය විෂයයේ නිපුණතා

- 01). තෙරුවන් ගුණ හැඳින්වීම වර්තමානය කරයි.
- 02). ජීවන රටාව හැඩගසා ගැනීමට බෞද්ධ ඉගැන්වීම් හා ශ්‍රාවක, ශ්‍රාවිකා වර්ත උපයෝගී කර ගනියි.
- 03). බෞද්ධ සාරධර්ම අගය කරමින් පිළිපදියි.
- 04). සුසමාහිත සම්බර ප්‍රේමයක් ගොඩනගා ගැනීමට කටයුතු කරයි.
- 05). ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ අනන්‍යතාව සුරකිමින් සාමයෙන් හා සහජීවනයෙන් ක්‍රියා කරයි.
- 06). බුදු දහමට අනුව ජීවිතය හා ලෝකය හැඳින්වෙන ප්‍රඥාවන්ත ජීවිතයක් ගත කරයි.
- 07). ජීවී, අජීවී පරිසරයට හිතකාමීව හැසිරෙයි.
- 08). ශාසන ඉතිහාසය හා ශ්‍රී ලාංකේය බෞද්ධ උරුමය හැඳින්වීම උරුමය රැක ගැනීමට ක්‍රියා කරයි.
- 09). බෞද්ධ ආර්ථික හා රාජ්‍ය පාලන වින්තනය හැඳින්වෙන ඒ අනුව ක්‍රියා කරයි.
- 10). නිර්වාණය අරමුණු කොට ගෙන ආර්ය මාර්ගයේ ගමන් කරයි.

ඉහත දැක්වූ විෂය අරමුණු 07 පෙරදැරි කරගෙන නිපුණතා 10 සම්පූර්ණ වන ලෙස විෂය ඉගැන්වීම සාර්ථකව සිදු කළේ නම් සිසුන් තුළ යහපත් ගුණවගාවන් සිදුවනු ඇත. මෙම අවශ්‍යතාවන් ඉටුවන ලෙස ප්‍රායෝගිකත්වයට නැඹුරුව තක්සේරුකරණය පාසල් පාදකව සිදුවිය යුතුය. අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය යනු විෂය දැනුම පිළිබඳ සමාජික ඇගයීම වේ.

බුද්ධ ධර්මය විෂයය ප්‍රශ්න පත්‍ර දෙකකින් සමන්විත වෙයි. නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ මෙම ප්‍රශ්න පත්‍ර සැකසී ඇත. නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියකට සිසුන් යොමු කිරීම නව විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණවලින් අපේක්ෂිතය. නිපුණතාවක් (Competency) යනු දැනුම (Knowledge) ආකල්ප (Attitude) කුසලතා (Skills) සහ යහ පුරුදු (Good Practices) යන මේවායේ සමස්ත එකතුවේ ප්‍රතිඵලය වෙයි. දිගුකාලීනව ලැබූ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියේ අවසාන ඵලය නිපුණතාවන්ගෙන් පිරි සමබර පෞරුෂයෙන් යුතු යහපත් පුරවැසියන් වේ. බුද්ධ ධර්මය විෂයය න්‍යායාත්මකව සහ ප්‍රායෝගිකව හැඳෑරීම තුළින් ආගම විෂයයට අදාළ නිපුණතා ශිෂ්‍යයා සපුරා ගෙන ඇත යනු අපගේ විශ්වාසයයි. ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය ද නිපුණතා පාදකව සිදුකරලීම සඳහා ප්‍රයත්න දරා ඇත. අදාළ නිපුණතාව ශිෂ්‍යයා අත් කර ගෙන තිබේද යන්න මැන බැලීමට උචිත අයුරින් බොහොමයක් වණු සැකසී ඇති බව සිහියේ තබාගත යුතුය.

මෙම විෂයය ප්‍රශ්න පත්‍ර දෙකකින් සමන්විත වෙයි. පළමුවැන්න බහුවරණ ප්‍රශ්න පත්‍රයකි. දෙවැන්න කෙටි පිළිතුරු සැපයීමේ හා ව්‍යුහගත රචනා වර්ගයේ ප්‍රශ්නවලින් යුක්තය. මෙම ප්‍රශ්න පත්‍ර සඳහා ලකුණු වෙන් කොට ඇත්තේ මතු දැක්වෙන පරිදි වේ.

I - පත්‍රය-ලකුණු 40 යි

II - පත්‍රය ලකුණු 60 යි

මුළු ලකුණු 100 යි

බුද්ධ ධර්මය - I

01. අධ්‍යාපන ක්‍රියා පද්ධතිය මගින් ශිෂ්‍ය - ශිෂ්‍යාවන් තුළ දැනුම ආකල්ප හා කුසලතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම මූලික අභිමතාර්ථය වෙයි. හුදු දැනුම පමණක් යහපත් ශිෂ්ට සම්පන්න පුරවැසියකු බිහි කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. අංග සම්පූර්ණ පුරවැසියකු වීමට යහපත් ආකල්ප පෝෂණයක් ද තදනුබද්ධව සංවර්ධනය විය යුතු පුද්ගල කෞශල්‍යය ද අත්‍යාවශ්‍ය වෙයි. බුද්ධ ධර්මය විෂයය නිර්දේශය සැකසී ඇත්තේ දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා වර්ධනය සඳහාය. ඒ සඳහා බුද්ධ ධර්මය පාඨග්‍රන්ථ මගින් විශාල ප්‍රයත්නයක් දරා ඇති අතර, ආකල්ප හා කුසලතා වර්ධනය විෂයය භාර ගුරු මහත්ම මහත්මීන්ගේ දායකත්වය මගින් පෝෂණය කිරීම අපේක්ෂිතය. බුද්ධ ධර්මය ආගමික විෂයය නිර්දේශයක් වුවද එමගින් හුදු දැනුම පමණක් මනිනු නොලැබේ. ප්‍රශ්න සැකසී ඇත්තේ දැනුම, ආකල්ප සහ කුසලතා විනිශ්චය කිරීම සඳහාය.
02. ප්‍රශ්න හතළිහකින් යුත් පළමුවැනි ප්‍රශ්න පත්‍රය සඳහා වෙන්ව ඇති කාලය පැයකි. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ම දැක්වෙන පිළිතුරු හතරකින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරා ලකුණු කිරීම විභාග අපේක්ෂකයා විසින් කළ යුතුය.
03. ප්‍රශ්නයට අදාළ පිළිතුර සේ පෙනෙන විගන් නිවැරදි පිළිතුරු නොවන පිළිතුරු තුනක් තිබේ. දී ඇති පිළිතුරු සටහනින් නිවැරදි පිළිතුර තෝරා ගැනීම සඳහා බුද්ධ ධර්මය මැනවින් හදාරා තිබිය යුතුය.
04. අසා ඇති ප්‍රශ්න වහා අවබෝධකර ගැනීමේ ශක්තිය විභාග අපේක්ෂකයා සතු විය යුතුය. ප්‍රශ්නය නිසි ලෙස තේරුම් නොගැනීම අසාර්ථක පිළිතුරක් සැපයීමට හේතු විය හැකිය. ප්‍රශ්නය නිවැරදිව තේරුම් ගැනීමෙන් පසු නොපමාව නිවැරදි පිළිතුර කුමක්දැයි හඳුනාගෙන ලකුණු කළ යුතුයි.
05. පැයක පමණ කෙටි කාලයක් තුළ මේ සියලු කාර්යයන් ඉටු කළ යුතුව ඇති බැවින් ප්‍රශ්න පිළිබඳව නිරවුල් අවබෝධ ඥානය හා කාර්යක්ෂමතාවය සාර්ථක පිළිතුරු සැපයීමට බෙහෙවින් උපකාරවත් වේ.
06. සරල ප්‍රශ්න හතළිහකින් යුත් මේ ප්‍රශ්න පත්‍රයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ බුද්ධ ධර්මය විෂයය සම්බන්ධ සාමාන්‍ය දැනීම පරීක්ෂාකර බැලීමය.
07. මේ ප්‍රශ්න පත්‍රයේ පිළිතුරුපත් ලකුණු කිරීමට පළමු පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි පරීක්ෂකවරුන්ගේ දැඩි අවධානය යොමුවිය යුතුය.
 - i. නිවැරදි වරණය තේරීමේ දී අපේක්ෂකයා ලකුණු කොට ඇත්තේ එක් වරණයක් පමණක් දැයි බලන්න. එක් වරණයකට වඩා වැඩි සංඛ්‍යාවක් ලකුණු කොට ඇත්නම් එම පිළිතුර ඉරක් ඇඳ කපා හරින්න.
 - ii. සිදුරුපත් භාවිත කරන පරීක්ෂකවරුන් ප්‍රශ්නයේ අංකයත්, නිවැරදි පිළිතුරත් පැහැදිලිව පෙනෙන සේ සිය සිදුරුපත සකස්කර ගත යුතුය.
 - iii. සිදුරුපත් මගින් හරි වැරදි ලකුණු කිරීමේ දී නිවැරදි වරණය සඳහන් කොටුව මත ලකුණු කිරීමෙන් වලකින්න. පිළිතුරට අදාළ ප්‍රශ්න අංකය ඉදිරියෙහි හරි වැරදි ලකුණු කරන්න.
 - iv. නිවැරදි ලකුණු සංඛ්‍යාව ගණනය කොට අදාළ පේළිය යට මුළු සංඛ්‍යාව සටහන් කරන්න.
08. බුද්ධ ධර්මය ප්‍රශ්න පත්‍රයට අදාළ නිවැරදි උත්තර මතු දැක්වෙන සටහනෙහි පළවෙයි. නිවැරදි උත්තරයට එක් (01) ලකුණක් බැගින් හිමිවේ.

බුද්ධ ධර්මය - II

01. නව අධ්‍යාපන විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ විභාගය පැවැත්විණි. ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය නිපුණතා පාදකව (Competency Based) ක්‍රියාකාරකම් පාදකව (Activity Based) සිදුවන අතරම ඇගයීම් හා තක්සේරුකරණ ක්‍රියාවලියද නිපුණතා පාදකව නිර්ණායක මූලිකව (Competency Based Criterion Reference Assessment and Evaluation) සිදුකිරීමට ප්‍රයත්න දරා ඇත. නිපුණතාවක් දැනුම ආකල්ප කුසලතා හා යහපුරුදුවලින් යුක්ත වෙයි. නිපුණතාවක් දිගුකාලීනව ඇතිවන්නේ. ආගම හා සදාචාරයට අදාළ නිපුණතාවන් මෙන්ම බුද්ධ ධර්මය විෂයානුබද්ධ නිපුණතාවයන් ශිෂ්‍යයා ලබාගෙන තිබේද යන්න මැන බැලීම සඳහා ප්‍රශ්න පත්‍රය සකසී ඇත.

බුද්ධ ධර්මය විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ අපේක්ෂකයා තුළ නිවැරදි අවබෝධය හා විෂය කරුණු විස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාව ද, තමන් උගත් විෂය කරුණු ජීවිතය හා සමාජය සම්බන්ධ කොට විශ්ලේෂණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් දක්වන නිපුණතා ද විමසා බැලීම මේ ප්‍රශ්න පත්‍රයේ අභිමතාර්ථය වෙයි.

02. බුද්ධ ධර්මය II ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි මතු දැක්වෙන උපදෙස් දී ඇත.

පළමුවන ප්‍රශ්නය හා තෝරාගත් තවත් ප්‍රශ්න හතරක් ඇතුළුව ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

★ පළමුවන ප්‍රශ්නයට ලකුණු 20 ක් ද, තෝරා ගන්නා එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 10 ක් බැගින් ද හිමි වේ.

ඒ අනුව එක් එක් ප්‍රශ්නයට, කොටස්වලට ලකුණු ප්‍රදානය කිරීමේදී දිය යුතු ලකුණු ප්‍රමාණය මතකයෙහි තබා ගත යුතුය. පළමුවන ප්‍රශ්නයට ලකුණු (10 x 2) 20 කි. 02 සිට 06 දක්වා ප්‍රශ්නවල

i කොටසට ලකුණු 2 ක් ද, ii කොටසට ලකුණු 3 ක් ද, iii කොටසට ලකුණු 5 ක් ද වශයෙන් ලකුණු 10 බැගින් හිමිවේ. 7 වන ප්‍රශ්නයේ කොටසකට ලකුණු 05 බැගින් කොටස් දෙකට ලකුණු (5 x 2) 10 කි. ඒ අනුව II පත්‍රයට ලකුණු (20 + 10 x 4) 60 කි.

03. බුද්ධ චරිතය, ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා චරිත, බෞද්ධ චරිත කථා, බෞද්ධ ධර්මය, බෞද්ධ සමාජය, බෞද්ධාගමික චාරිත්‍ර, බෞද්ධ රාජ්‍ය පාලන මූලධර්ම, බෞද්ධ සාහිත්‍ය හා කලාශිල්ප, බෞද්ධ ශාසන ඉතිහාසය, ලක්දිව බුදුසසුන ආදිය පිළිබඳ විෂය නිර්දේශයට අදාළ කරුණු සම්බන්ධ සාමාන්‍ය ඥානය, විශේෂ ඥානය හා ප්‍රායෝගික අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම මේ ප්‍රශ්න පත්‍රයෙන් බලාපොරොත්තු වනු ලැබේ.

දෙවන පත්‍රයේ අංක 1 ප්‍රශ්නය ඉදිරිපත් කොට ඇත්තේ බුද්ධ ධර්මය මූලික විෂය කරුණු කෙටියෙන් ලියා දැක්වීම සඳහා කෙටි ප්‍රශ්න 10 කින් සමන්විත ප්‍රශ්නයක් ලෙසය. එහි දී ශිෂ්‍යයාහට නම් කිරීමක්, අර්ථ දැක්වීමක්, කෙටියෙන් හැඳින්වීමක් වැනි ප්‍රජානන හැකියා ලියා ඉදිරිපත් කිරීමට සිදුවේ. හිමි ලකුණු 20 කි. අංක 2 සිට 6 දක්වා ප්‍රශ්නවල i කොටසින් විෂයට අදාළ මූලික කරුණු පිළිබඳ අපේක්ෂකයා සතු දැනුම පරීක්ෂාවට ලක්කෙරෙයි. ii කොටසින් ඒ හා සම්බන්ධ කරුණු විග්‍රහ කොට ඇති අයුරු අපේක්ෂකයා මනාව වටහාගෙන ඇත්දැයි විමසීමට ලක්කෙරේ. iii කොටසින් අදාළ විෂය සම්බන්ධයෙන් අපේක්ෂකයාගේ විචාරාත්මක අවබෝධය හා නිදහස් චින්තනය පරීක්ෂාවට ලක් කරනු ලැබේ.

මෙම කොටස් තුනෙන් iii කොටසට සපයා ඇති පිළිතුරු බොහෝවිට ගැඹුරු නොවීමට පුළුවන. එහෙත් අසා ඇති ප්‍රශ්න නිවැරදිව වටහා ගෙන අර්ථවත් කරුණු ඉදිරිපත් කර තිබේ නම් පිළිතුර කෙටි වුව ද සාධාරණ ලකුණු ප්‍රමාණයක් දීම සුදුසුය.

7 වන ප්‍රශ්නයේ මාතෘකා දෙකකට කෙටි සටහන් ලිවීම අපේක්ෂා කෙරේ.

04. ශිෂ්‍යයා නිවහල් චින්තනයට යොමු කිරීම නූතන අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය ලෙස සලකනු ලැබේ. එබැවින් බුද්ධ ධර්මය II ප්‍රශ්න පත්‍රයට පිළිතුරු සැපයීමේදී අදාළ පාඨ ග්‍රන්ථයන්හි අන්තර්ගතයට ම වහල් නොවී ස්වාධීනව ඉදිරිපත් කර ඇති නිවැරදි කරුණු පිළිබඳ ඔබේ අවධානය යොමු කිරීම මැනවි.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය 2024 (2025)

විෂය: බුද්ධ ධර්මය

විෂය අංකය: 11

I පත්‍රය ඉගෙනුම් එල

1. සිදුහත් බෝසත් හා බුදු සිරිතට අදාළ වන සුවිශේෂී කරුණු, සිද්ධි, අවස්ථා හා ස්ථාන නම් කරයි.
2. සිදුහත් බෝධිසත්ව හා බුද්ධ චරිතයන්හි සුවිශේෂී ගුණාංග හා ආදර්ශයන් පැහැදිලි කර, පුද්ගල ජීවිතයට ඒවායේ ඇති ප්‍රායෝගිකත්වය අගයයි.
3. බුද්ධ බෝධිසත්ව චරිතයන්හි සහ බෞද්ධ ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා චරිතයන්හි ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ ගුණාංග චරිතායනය කරයි.
4. නිර්දේශිත ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් බුදු සිරිතට හා බුදු දහමට අදාළ ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවන චරිත කථා ආශ්‍රයෙන් තම ජීවිතය අර්ථවත් කර ගැනීමට සහ එම චරිත කථාවන්හි ඇතුළත් ජීවිතාදර්ශ ආදර්ශනය කිරීමට සිතයි.
5. සමතිස් පාරමිතා ධර්ම අර්ථ සීමනය කර සිදුහත් බෝසතුන් පාරමිතා ධර්ම පූරණය කළ ආකාරය පහදමින් එම අවස්ථාවන්ට නිදසුන් සපයයි.
6. දස පාරමිතා ධර්මවල උගන්වන ජාතක කථාවලින් ලබා දෙන ජීවිතාදර්ශ තම ජීවිත සාර්ථක කර ගැනීමට අදාළ කර ගනියි.
7. බුදු දහමේ උගන්වන දස පුණ්‍යක්‍රියා හඳුනාගෙන ඒවා අනුගමනය කිරීමෙන් තම ජීවිතය සාර්ථක කර ගනියි.
8. ජාතික, ආගමික, සංස්කෘතික හා භාෂාත්මක විවිධත්වයක් සහිත ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ සහයෝගයෙන් හා සහජීවනයෙන් ජීවත්වීමේ අගය පැහැදිලි කරයි.
9. බුදු දහමේ උගන්වන පංච නිවරණ ධර්මවල අර්ථය පැහැදිලි කර එය ශිෂ්‍යයාගේ ඉගෙනීමට බාධාකාරී වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
10. කුසල් සිත් දියුණු කරන මානසික අභ්‍යාසයක් ලෙස බුදු දහමේ උගන්වන විවිධ භාවනා වර්ග හඳුනා ගෙන දෛනිකව පුරුදු පුහුණු කරයි.
11. ප්‍රධාන බෞද්ධ භාවනා ක්‍රම දෙක නම් කර එහි වෙනස්කම් පැහැදිලි කරයි.
12. බෞද්ධ අනුලෝම, ප්‍රතිලෝම පටිච්ච සමුප්පාද න්‍යාය පැහැදිලි කර එය ගැටලු විසඳා ගැනීමේ ක්‍රම පිළිවෙතක් ලෙස අදාළ කර ගනියි.
13. බුදු දහමේ උගන්වන චතුරාර්ය සත්‍යය, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය, නිර්වානය, ත්‍රිලක්ෂණය ආදී මූලික සංකල්ප සහ අනිත්‍ය ප්‍රත්‍යක්ෂ ඥාන හෙවත් අනිඥා ධර්ම යනු මොනවාදැයි පැහැදිලි කරයි.
14. බෞද්ධ කර්ම සංකල්පය අර්ථසීමනය කර, කර්මය හා එහි ප්‍රභේද වෙන් වෙන් වශයෙන් විස්තර කරයි.
15. මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ ඒකීයත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය අගයමින්, පුද්ගලයාගේ සිතීමට හා විමසීමට බුදු දහමේ ලබා දී ඇති නිදහස ඇගයීමට ලක්කරයි.

16. පාඨ ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් මංගල, පරාභව, වසල, සිගාලෝවාද ආදී නිර්දේශිත සූත්‍රාගත ධර්ම කරුණු දෛනික ජීවිතයේදී ප්‍රායෝගිකව ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ගැන අවධානය යොමු කොට ක්‍රියාවට නංවයි.
17. බෞද්ධ පංචශීල ප්‍රතිපත්තිය පැහැදිලි කොට එම ප්‍රතිපත්තියෙහි පිහිටා කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාව එහි යහපත් ප්‍රතිඵල පෙන්වා දෙයි.
18. පාඨ ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් නිර්දේශිත ධර්මපද ගාථා නිවැරදිව ලියා අර්ථ පහදයි. ධර්මපදය බෞද්ධයාගේ හස්තසාර ග්‍රන්ථය වන ආකාරය පහදමින් එහි සඳහන් සදුපදේශ දෛනික ජීවිතයට අදාළ කර ගනියි.
19. පරිසර සංරක්ෂණයේ ඇති වැදගත්කම බෞද්ධ ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කර එය නිවැරදි ආකාරයෙන් අනුගමනය කර සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවිතයක් ගතකරයි.
20. බෞද්ධ රාජ්‍ය පාලන ප්‍රතිපත්ති මූලධර්ම වන දස රාජ ධර්ම, දස සක්විතිවත්, සප්ත අපරිහානීය ධර්ම, පංචශීල ප්‍රතිපත්තිය, සතර සංග්‍රහ වස්තු, සිව් බඹ විහරණ, සතර අගතියෙන් තොරවීම යන ආදී කරුණු පැහැදිලි කරයි.
21. බුදු දහමේ උගන්වන සදාචාර මූලධර්ම පැහැදිලි කර ඒවා තම ජීවිත සාර්ථක කර ගැනීමට ඉවහල් කරගනියි.
22. ශාසන පරිහානී යුගවල බුදු දහම නගා සිටුවීමෙහිලා දේශ හිතෛෂී පිරිස් කටයුතු කළ ආකාරය ඇගයීමට ලක්කරයි.
23. ථේරවාදී බෞද්ධ ධර්ම සංගායනා සහ මාතලේ අලුුවිහාර සංගායනාව පිළිබඳ තොරතුරු පැහැදිලි කර දක්වයි.
24. ඓතිහාසික මනින්දාගමනය සිදු වූ ආකාරය හා එහි ප්‍රතිඵල ශ්‍රී ලාංකික ජන ජීවිතය කෙරෙහි බලපෑ අකාරය පහදයි.
25. බෞද්ධ සාහිත්‍ය හඳුන්වා, බුදුදහම ඇසුරින් සිංහල සාහිත්‍ය පෝෂණය වූ ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
26. පරිසරය හා පරිසර සංරක්ෂණයේ ඇති වැදගත්කම පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය පැහැදිලි කරයි.
27. බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුව නිරෝගී ජීවිතයක් ගතකිරීමේ ඇති වටිනාකම පැහැදිලි කරයි.
28. බෞද්ධ අනන්‍යතාව සුරකිමින් සහජීවනයෙන් කටයුතු කිරීමේ වැදගත්කම අගය කරයි.
29. බුද්ධ ප්‍රතිමා කලාවේ ආරම්භය හා විකාශය පැහැදිලි කර ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධ ප්‍රතිමා නිර්මාණය හා එහි සුවිශේෂතාවන් ඇගයීමට ලක් කරයි.
30. ස්තූප කලාවේ සුවිශේෂීතාවන් පහදමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්තූප නිර්මාණයේ සුවිශේෂී ගුණාංග පැහැදිලි කරයි.
31. ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ මූර්ති කැටයම් කලාවේ විශේෂ ලක්ෂණ පැහැදිලි කරයි.
32. ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ චිත්‍ර කලාවේ සුවිශේෂ ලක්ෂණ පැහැදිලි කරයි.
33. බෞද්ධ කලා ශිල්ප ඇගයීමට ලක්කරමින් ඒවා ආරක්ෂා කර ගැනීමට කටයුතු කරයි.
34. පැරණි ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රී විභූතිය පිළිබඳ තොරතුරු සොයා බලමින් එය ඇගයීමට ලක් කරයි.
35. බුදු දහමේ උගන්වන මූලික ප්‍රතිපත්ති අනුව කටයුතු කරමින් සැදැහැති බෞද්ධයකු ලෙස දිව් ගෙවයි.
36. තෙරුවන සරණ යමින්, පංචශීල ප්‍රතිපත්තියෙහි පිහිටා දිව් ගෙවමින්, දෛනික වත් පිළිවෙත් අනුගමනය කරයි.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

රහස්‍යයි

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2024 (2025)
க.பொ.த. (சா.தர)ப் பரீட்சை - 2024 (2025)

විෂය අංකය
பாட இலக்கம்

11

විෂයය
பாடம்

බුද්ධ ධර්මය

I පත්‍රය - පිළිතුරු
I பத்திரம் - விடைகள்

ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරෙහි අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරෙහි අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරෙහි අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරෙහි අංකය விடை இல.
01.	4	11.	2	21.	4	31.	2
02.	2	12.	4	22.	2	32.	1
03.	2	13.	2	23.	3	33.	4
04.	3	14.	4	24.	3	34.	4
05.	1	15.	4	25.	3	35.	3
06.	4	16.	4	26.	2	36.	4
07.	3	17.	3	27.	3	37.	3
08.	2	18.	4	28.	2	38.	2
09.	1	19.	2	29.	4	39.	1
10.	4	20.	2	30.	3	40.	2

විශේෂ උපදෙස් } එක් පිළිතුරකට ලකුණු
விசேட அறிவுறுத்தல் } ஒரு சரியான விடைக்கு

01

බැගින්
புள்ளி வீதம்

මුළු ලකුණු / மொத்தப் புள்ளிகள் 01 × 40 = 40

පහත නිදසුනෙහි දක්වන පරිදි බහුවර්ණ උත්තරපත්‍රයේ අවසාන තීරුවේ ලකුණු ඇතුළත් කරන්න.
கீழ் குறிப்பிடப்பட்டிருக்கும் உதாரணத்திற்கு அமைய பஸ்தேர்வு வினாக்களுக்குரிய புள்ளிகளை பஸ்தேர்வு வினாப்பத்திரத்தின் இறுதியில் பதிக.

නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව
சரியான விடைகளின் தொகை

25

40

I පත්‍රයේ මුළු ලකුණු
பத்திரம் I இன் மொத்தப்புள்ளி

25

40

II - පත්‍රය ඉගෙනුම් ඵල**01. ප්‍රශ්නය**

1. බුද්ධ චරිතයේ සුවිශේෂී අවස්ථා සිද්ධි හා ගුණාංග ගෙනහැර දක්වයි. සිදුහත් කුමරාගේ සුළු මවගේ නම ලියා දක්වයි.
2. වණ්ණුපට් ජාතක කථාවෙන් හෙළිවන සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ සම්පූර්ණ කළ පාරමිතාව පවසයි.
3. දුටුගැමුණු රජු ඉදිරිපත් කළ ආදර්ශ පාඨය පවසයි.
4. හේතුඵල දහම ගැන සඳහන් ගාථා පාඨයේ අදහස ලියා දක්වයි.
5. අනුලෝම පටිච්ච සමුප්පාද පාඨවල අර්ථ සරලව ලියා දක්වයි.
6. "ලාභෝ අලාභෝ අයසෝ යසෝ ච" ගාථාවෙන් කියැවෙන ධර්ම කරුණ නිවැරදිව ලියා දක්වයි.
7. පළමුවන හා දෙවන ධර්ම සංගායනා සඳහා අනුග්‍රහය ලබා දුන් පාලකයින් දෙදෙනාගේ නම් නිවැරදිව ලියා දක්වයි.
8. මනෝ කර්ම ගණයට වැටෙන අකුසල් නම්කරයි.
9. අමාවතුර ග්‍රන්ථය රචනා කළ කතුවරයාගේ නම ලියයි.
10. වැලිවිට සරණංකර සංඝරාජ මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් රචිත ග්‍රන්ථ ලියා දක්වයි.

02. ප්‍රශ්නය

1. තාදී ගුණය ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කරයි.
2. බුදු සිරිතෙන් තාදී ගුණය ප්‍රකට වූ අවස්ථාවන් පෙන්වා දෙයි.
3. ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථකත්වයට පත්කර ගැනීමට තාදී ගුණය ඉවහල් කර ගත හැකි ආකාරය විස්තර කරයි.

03. ප්‍රශ්නය

1. වාරිත්‍ර හා වාරිත්‍ර (සිරිත් විරිත්) යන වචන ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කරයි.
2. සිල් රැකීමෙන් ලැබෙන ආනිසංස ගෙනහැර දක්වයි.
3. සිල්වත්ථිම පුද්ගල සංවර්ධනයට මෙන්ම සමාජ සංවර්ධනයට ඉවහල් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි.

04. ප්‍රශ්නය

1. දී ඇති නිර්දේශට ධම්මපද ගාථාව නිවැරදිව ලියා දක්වයි.
2. අදාළ ධම්මපද ගාථාවෙහි අර්ථය නිවැරදිව ලියයි.
3. දස කුසල් වැඩීම තුළින් පුද්ගල ජීවිත සාර්ථක කර ගත හැකි ආකාරය පහදයි.

05. ප්‍රශ්නය

1. චතුරාර්ය සත්‍ය නම්කරයි.
2. එක් එක් මාර්ග අංගය ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කරයි.
3. ගැටලු තේරුම් ගෙන විසඳා ගැනීමේ මාර්ගය ලෙස චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයේ ඇති වටිනාකම ඇගයීමට ලක්කරයි.

06. ප්‍රශ්නය

1. සතර අගති නම්කරයි.
2. එක් එක් අගතිය ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කරයි.
3. දේශපාලන ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස සතර අගතිවලින් වැලකීමේ ඇති වටිනාකම ඇගයීමට ලක්කරයි.

07. ප්‍රශ්නය

1. අනගාරික ධර්මපාලතුමාගේ චරිතාපදානයේ වැදගත් සිද්ධි, ශාසනික සේවාවන් හා උදාර ගුණාංග ගෙනහැර දක්වා එකී චරිතයෙන් ගතහැකි ආදර්ශ චරිතායනය කරයි.
2. දුමින්දාගමනය පිළිබඳ විස්තරයක් සපයයි.
3. විවිකිච්ඡා නිවරණය ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කරයි.
4. වටදාගෙය පිළිබඳ විස්තර ගෙනහැර දක්වයි.

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2024 (2025)

11 - බුද්ධ ධර්මය

II පත්‍රය

- I. (i) සිදුහත් කුමරුගේ සුළු මවගේ නම කුමක් ද?
- (ii) වණ්ණපට් ජාතක කථාවෙන් හෙළිවන්නේ සිදුහත් බෝසතාණන් සම්පූර්ණ කළ කවර පාරමිතාව ද?
- (iii) “මාගේ මේ ව්‍යායාමය හුදෙක් රජ සැප පිණිස නොව සම්බුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතිය සඳහාමය” යන ආදර්ශ පාඨය පෙරදැරි කරගෙන කටයුතු කළ රාජ්‍ය පාලකයාගේ නම කුමක් ද?
- (iv) “යේ ධම්මා හේතුප්පහවා - තේසං හේතුං කථාගතෝ ආහ” මෙම පාඨයේ තේරුම ලියන්න.
- (v) “තණ්හා පච්චයා උපාදානං” යන්නෙහි අර්ථය දක්වන්න.
- (vi) “ලාභෝ අලාභෝ අයසෝ යසෝ ච” යන ගාථාවෙන් අදහස් වන්නේ කිනම් ධර්ම කරුණක් පිළිබඳව ද?
- (vii) පළමුවන හා දෙවන ධර්ම සංඝායනා සඳහා අනුග්‍රහය ලබා දුන් පාලකයින් දෙදෙනාගේ නම් ලියන්න.
- (viii) “මනෝකම්ම” ගණයට වැටෙන අකුසල් අතුරෙන් දෙකක් නම් කරන්න.
- (ix) “අමාවතුර” රචනා කළ කතුවරයාගේ නම ලියන්න.
- (x) වැලිවිට සරණංකර සංඝරාජ මාහිමිපාණන් විසින් රචනා කරනු ලැබූ ග්‍රන්ථ දෙකක් නම් කරන්න.

(i) මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී / ප්‍රජාපති ගෝතමී

(ලකුණු 02යි)

(ii) විරිය පාරමිතාව / විරිය පාරමිතා / විරිය / විරිය

(ලකුණු 02යි)

(iii) දුටුගැමුණු මහ රජතුමා / ගැමුණු රජතුමා / දුටුගැමුණු / දුටු ගාමිණී අභය රජතුමා

නිවැරදිව නම්කර ඇත්නම් ලකුණු දෙක ලබා දෙන්න.

(ලකුණු 02යි)

(iv) හේතුවෙන් උපදින යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත්ද, ඒ ධර්මයන්ගේ හේතුව තථාගතයන් වහන්සේ වදාළ සේක. / හේතුවෙන් හටගන්නා ධර්මයන්ගේ හේතුව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට ඇත. / ධර්මයන්ගේ හටගැනීමේ හේතුව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට ඇත.

මේ අදහස ඇති පිළිතුරකට ලකුණු ලබා දෙන්න.

(ලකුණු 02යි)

(v) තණ්හාව නිසා සිතින් දැඩිව අල්ලා ගැනීම වේ. / තෘෂ්ණාව නිසා අල්ලා ගැනීම වේ / තෘෂ්ණාව නිසා උපාදානය වේ.

(ලකුණු 02යි)

(vi) අට ලෝ දහම / අෂ්ට ලෝක ධර්මය

නිවැරදි නම් කිරීමට ලකුණු දෙකයි.

(ලකුණු 02යි)

(vii) පළමුවන ධර්ම සංඝායනාව : අජාසත් රජතුමා/අජාසත්ත රජු/අජාසත්/අජාතකතා
පළමුවන ධර්ම සංඝායනාව : කාලාශෝක රජතුමා/කාලාශෝක

නිවැරදි නම් කිරීමකට ලකුණු බැගින් ලකුණු 2 දෙන්න.

(ලකුණු 02යි)

(viii)

- අභිධ්‍යාව / දැඩි ලෝභය / මසුරු බව
- ව්‍යාපාදය / තරඟව
- මිත්‍යාදෘෂ්ටිය / වැරදි දැකීම

කරුණකට 1 ලකුණ බැගින් ලකුණු 2ක් දෙන්න.

(ලකුණු 02යි)

(ix) ගුරුළුගෝමී පඬිතුමා / ගුරුළුගෝමී

(ලකුණු 02යි)

- (x)
1. මුණිගුණාලංකාරය
 2. සාරාර්ථ සංග්‍රහය
 3. රතනත්‍රය ප්‍රණාම ගාථා සන්නය
 4. සතර බණවර සන්නය

එක් නම් කිරීමකට එක බැගින් ලකුණු 2ක් දෙන්න.

(ලකුණු 02යි)

2. (i) 'තාදී ගුණය' ධර්මානුකූලව විවරණය කරන්න.

අට ලෝ දහමිහි කම්පා නොවී සිටීමේ ගුණයයි. ලාභ අලාභ, අයස යස, නින්දා ප්‍රශංසා, සුඛ දුක්ඛ යන අෂ්ට ලෝක ධර්ම විෂයෙහි අකම්පාව සිටීමේ ගුණයයි.

කෙටි පැහැදිලි කිරීමක් වේ නම් ලකුණු දෙක දෙන්න. (ලකුණු 02යි)

(ii) 'තාදී ගුණය' බුද්ධ චරිතයෙන් ප්‍රකට වූ අවස්ථා ගුහකට නිදසුන් දක්වන්න.

- කොසොල් මහරජතුමාගේ අසදාශ මහා දානය මැදහත් සිතින් පිළිගැනීම
- අනේපිඬු සිටුතුමාගේ ජේතවනාරාම පූජාව මැදහත් සිතින් පිළිගැනීම
- විශාඛා මහා උපාසිකාවගේ පූර්වාරාම පූජාව ආදී අවස්ථාවන්හිදී උද්දාමයට පත් නොවී සිටීම.
- කෝසල, බේමබිසාර, ලිච්ඡවී වැනි රාජානුග්‍රහය ලැබීම් ආදියේදී මධ්‍යස්ථවීම
- සෝණදණ්ඩ, වංකී, පොට්ඨපාද වැනි බමුණු, පිරිවැජියන්ගේ ප්‍රසංසා ආදියෙහි මධ්‍යස්ථව සිටීම
- අනේපිඬු, විශාඛා, බන්දුල මල්ලිකා ආදීන්ගේ අනුග්‍රහ, ප්‍රශංසා ලැබීමේදී මධ්‍යස්ථව සිටීම
- උදය බමුණාගේ ආරාධනයෙන් වේරංජාවේ වස්වසා, එම කාලයේදී යව නමැති කටුක ආහාර වැළඳීම
- සුප්‍රිය පරිබ්‍රාජකයා තෙරුවනෙහි අගුණ දොස්කීමද, ඔහුගේ අත වැසි බ්‍රහ්මදත්ත තෙරුවනට ප්‍රසංසා කිරීම ද යන අවස්ථා දෙකෙහිම මධ්‍යස්ථව සිටීමට උපදෙස් දීම
- සුන්දරී පරිබ්‍රාජිකාව යොදා ගනිමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ අපහාසයට, අපකීර්තියට පත් කිරීමට උත්සාහ ගත් අවස්ථාවේදී මධ්‍යස්ථව දාරා සිටීම
- මාගන්දියාගේ නින්දා අපහාස ඉවසීම
- විංචාමානවිකාවගේ නින්දා අපහාස ඉවසීම
- අක්කෝසභාරද්වාජ බමුණාගේ අපවාදවලට මුහුණදීම
- කසිභාරද්වාජ වැනි බමුණන්ගේ අපවාදවලට මුහුණදීම

ආදී අට ලෝ දහමින් කම්පා නොවී සිටීමට අදාළ අවස්ථා තුනක් දක්වා තිබේ නම් ලකුණු තුන ලබා දෙන්න. (ලකුණු 03යි)

(iii) ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථකත්වයට පත්කර ගැනීම සඳහා 'තාදී ගුණය' අදාළ කරගත හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

- ශිෂ්‍ය ජීවිතය සාර්ථකත්වයට පත්කර ගැනීම සඳහා තාදී ගුණය අදාළ කර ගත හැකිය.
- ලාභ අලාභ, අයස යස, නින්දා ප්‍රශංසා, සුඛ දුක්ඛ යන මේවා පොදු ධර්මතාවන් නිසා ඒවා සමසේ විඳ දරා ගැනීමේ මානසික ශක්තිය ගොඩ නගා ගැනීමට ශිෂ්‍යයින්ට හැකි විය යුතුය.
- තරග, විභාග අදිය පරාජය වීමෙන් හඬා වැලපී කම්පාවට පත්වීම හෝ ඒවා ජයග්‍රහණය කිරීමෙන් උද්දාමයට පත්වීම හෝ නොව ඒවා සම සිතින් විඳ දරා ගැනීමට පුරුදු පුහුණු විය යුතුය.
- නින්දා අපහාසවලදී දුර්මුඛ වී හඬා වැලපීම, ක්ෂණික තීරණ ගැනීම ද, ප්‍රසංසා ලැබුනු විට ඉන් උද්දාමයට පත්ව ක්‍රියා කිරීම ද අනුවණකමක් ලෙස සැලකිය යුතුය.
- සැප දුක් දෙකෙහිදීම නොසැලී සිටීමට පුරුදු විය යුතුය.
- බුදුරජාණන් වහන්සේටද අට ලෝ දහමට මුහුණ පෑමට සිදු වූ ආකාරය සිහි කරමින් ශිෂ්‍ය ජීවිත සාර්ථකත්වයට පත් කර ගත හැකිය.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05යි)

3. (i) 'වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර' (සිරිත් විරිත්) යන වචන ධර්මානුකූලව අර්ථ දක්වන්න.

වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර - සිරිත් විරිත්

- වාරිත්‍ර හෙවත් සිරිත් යනු කළ යුතු දේ යි. මේවා සමාදාන නමින් ද හැඳින්වේ. සතුන්ට කරුණාව මෙම ක්‍රියා දැක්වීම ආදී කළ යුතු ක්‍රියාවන් කිරීම වාරිත්‍ර ලෙස දැක්වේ.
- වාරිත්‍ර හෙවත් විරිත් යනු වැලකිය යුතු, නොකළ යුතු දේයි. මේවා විරමණ ලෙස ද හැඳින්වේ. සතුන් මැරීම සොරකම් කිරීම ආදී නොකළ යුතු ක්‍රියාවන්ගෙන් වැලකී සිටීමයි.

කෙටි පැහැදිලි කිරීමකට එක් ලකුණ බැගින් ලකුණු 2 දෙන්න. (ලකුණු 02යි)

(ii) සිල් රැකීමෙන් ලැබෙන ආතිසංස පහෙන් තුනක් ලියා දක්වන්න.

1. මහත් වූ හෝග සම්පත් අත්පත් කර ගැනීම / හෝග සම්පත් ලැබීම
2. කීර්තිය පැතිරීම / කිතු ගොස පැතිරීම
3. ඕනෑම පිරිසක් මැදට නිර්භයව එළඹීමට හැකිවීම / නිර්භයව පිරිසක් වෙත යා හැකිවීම
4. සිහි මූලා නොවී කලුරිය කිරීම / මනා සිහියෙන් මිය යාම
5. මරණින් මතු සුගතියෙහි උපත ලැබීම / සුගතියේ (දෙවිලොව) ඉපදීම

කරුණු තුනක් නිවැරදිව ලියා තිබේනම් ලකුණු 3 දෙන්න. (ලකුණු 03යි)

(iii) සිල්වත් වීම පුද්ගල සංවර්ධනයට මෙන්ම සමාජ සංවර්ධනයට ද ඉවහල් වන ආකාරය පහදන්න.

- සිල්වත්වීම පුද්ගල සංවර්ධනයට මෙන්ම සමාජ සංවර්ධනයට ඉවහල් වේ.
- සිල්වත් ජීවිතයක් ගතකරන පුද්ගලයා උද්‍යෝගීව අප්‍රමාදීව කටයුතු කරයි.
- පස් පව් ආදියෙන් වැලකී ක්‍රියා කරන සිල්වත් පුද්ගලයාගේ කීර්තිය දසන පැතිරේ.
- සිල් සුවඳ අනෙක් සුවඳ වර්ග අභිභවා පැතිරේ.
- සිල්වතා යමක් කිරීමට පෙර එහි යහපත් අයහපත් ප්‍රතිඵල පිළිබඳ විමසිලිවත් වෙයි.
- සමාජ සිරිත් විරිත් සාරධර්ම ආදියට ගරු කරයි.

- පඤ්ච ශීලය ආරක්ෂා කරන තැනැත්තා අන් අයගේ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කර දේ.
- ඔහු සමාජය ප්‍රිය කරන, විශ්වාසවන්ත, සාමකාමී, සුහද පුද්ගලයෙකි.
- එක් එක් පුද්ගලයා තනි තනිව සිල්වත්වීම මගින්, පුද්ගල සංවර්ධනය ඇති වන අතර සමාජ සංවර්ධනයද ඇතිවේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05යි)

4. (i) “තං ච කම්මං කතං සාධු” යන ධර්මපද ගාථාව සම්පූර්ණ කර ලියන්න.

තං ච කම්මං කතං සාධු
යං කත්වා නානුතප්පති
යස්ස පතීතෝ සුමනෝ
විපාකං පටිසේවති

ගාථාව සම්පූර්ණයෙන් ලියා ඇත්නම් ලකුණු 02 ප්‍රදානය කරන්න.

අක්ෂර වින්‍යාසය නොසලකන්න. (ලකුණු 02යි.)

(ii) ඉහත (i) ගාථාවේ අදහස ලියන්න.

යම් ක්‍රියාවක් කිරීමෙන් පසුතැවෙන්නට සිදු නොවේද, යම් ක්‍රියාවක විපාකය ප්‍රීතියෙන් හා සොම්නසින් යුතුව විදිය හැකිවේද, එබඳු ක්‍රියාවල නිරත විය යුතුය. /
පසු තැවීමට හේතු නොවන, විපාකය සතුටින් විදිය හැකි ක්‍රියා කිරීම මැනවි.

ගාථාවේ සම්පූර්ණ අදහස තිබේනම් ලකුණු 03 ලබා දෙන්න. (ලකුණු 03 යි.)

(iii) දස කුසල් වැඩීම තුළින් සාර්ථක පුද්ගලයකු විය හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

- දස කුසල් වැඩීම පුද්ගල ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට ඉවහල් වේ.
- සිත කය වචනය තිදොරින් සිදු කරන අකුසලයන්ගෙන් වැලකී කුසල්හි නිරත විය යුතුය.
- අලෝභ, අදෝස, අමෝහ යන කුසල මූලයන් පෙරදැරි කරගෙන සිදුකරන යහපත් ක්‍රියා කුසල ලෙස සැලකේ.
- ප්‍රාණසාන ආදී කයෙන් සිදුවන අකුසල කර්ම 3න් ද, මුසාවාද ආදී වචනයෙන් සිදුවන වැරදි 4න් ද, අභිධ්‍යා ආදී මනසින් සිදුවන අකුසල කර්ම 3න් ද වැලකීම දස කුසල් වැඩීම නම් වේ.
- කුසල් දහමිහි යෙදීමෙන් මෙලොව පරලොව දෙලොව යහපත උදාකරගත හැකි ආකාරයත්, අකුසල වශයෙන් සැලකෙන පාපී වැරදි ක්‍රියාවන්ගෙන් වෙන්ව තමාටත් අනුන්ටත් යහපත පිණිස පවතින කුසල් දහමිහි යෙදීමත් තම ජීවිත සඵල කරගත හැකි වේ.
- මෙම කුසල් වැඩීමෙන් ජීවිත සුරක්ෂිතතාව, දේපළ සුරක්ෂිතතාව, අනෝන්‍ය ගෞරවය හා විශ්වාසය, සත්‍යවාදී බව, වචනයේ විශ්වසනීයත්වය හා මානසිකසුවතාව ආදී බොහෝ ප්‍රතිඵල හරහා පුද්ගල ජීවිතය සාර්ථක කර ගත හැකිය.

දස අකුසල්වලින් වැළකී සිටීම පදනම් කරගෙන ලියූ පිළිතුරකට සම්පූර්ණ ලකුණු දෙන්න.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05යි.)

5. (i) වතුරාර්‍ය සත්‍ය ධර්මවලින් දෙකක් නම් කරන්න.

1. දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය / දුක පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය / දුක්ඛ සත්‍යය / දුක
2. දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය / දුක හට ගැනීමට හේතුව පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය / දුකට හේතුව / සමුදය
3. දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය / දුක නැති කිරීම පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය / දුක නැති කිරීම / නිරෝධ
4. දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදා ආර්ය සත්‍යය / දුක නැති කිරීමේ මාර්ගය පිළිබඳ උතුම් සත්‍යය / දුක නැති කිරීමේ මග / මාර්ග

නිවැරදිව දෙකක් නම් කර ඇත්නම් ලකුණු දෙක දෙන්න. (ලකුණු 02යි)

(ii) ඉහත (i) හි නම් කළ එක් සත්‍යයක් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

1. දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය

- ඉපදීම (ජාති) වයසට යාම (ජරා) ලෙඩවීම (ව්‍යාධි) මරණය, ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රියයන් හා එක්වීම, කැමති දේ නොලැබීම දුකයි. කෙටියෙන් කියතොත් පංච උපාදානස්කන්ධයම දුකය.

2. දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය

- පුනර්භවය ඇති කරන, ඇල්ම හා සතුට සහිත වූ ඒ ඒ තැන සිත අලවන තෘෂ්ණාව (තණ්හාව) දුකට හේතුවයි. කාම, භව, විභව යන ත්‍රිවිධ තෘෂ්ණාවයි.
- සසර නැවත නැවත ඉපදීමට හේතුවන තෘෂ්ණාවයි.

3. දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය

- සසර දුක ඇති කරන එකී තෘෂ්ණාව ඉතිරි නොවන ලෙස නැති කිරීම, නොඇලීම හෙවත් විරාගය, නිරෝධය, සියලු ආශාවන් අත්හැරීම, සියලු දෙයින් නිදහස්වීම, මිදීම, ආලය දුරු කිරීම දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යයයි.
- සසර නැවත නැවත ඉපදීමට හේතුවන තෘෂ්ණාව සම්පූර්ණයෙන් නැතිකර දැමීමයි.

4. දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදා ආර්ය සත්‍යය

- දුකින් මිදීමේ මගයි. එනම් අංග අටකින් යුත් ආර්ය මාර්ගයයි. මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි. සම්මා දිට්ඨි, සම්මා සංකප්ප, සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජීව, සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි යන මාර්ග අංග අට වැඩීමයි.

මූලික අර්ථය ඇතුළත් කෙටි පැහැදිලි කිරීමකට සම්පූර්ණ ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 03 යි.)

(iii) ගැටලු තේරුම්ගෙන විසඳා ගැනීමේ හොඳම මග චතුරාර්ය සත්‍ය බව පැහැදිලි කරන්න.

- ගැටලු තේරුම් ගෙන විසඳා ගැනීමේ හොඳම මාර්ගය චතුරාර්ය සත්‍යයයි.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ චතුරාර්ය සත්‍ය දේශනා මාර්ගය ලෝකෝත්තර විමුක්ති මාර්ගය ලෙස පමණක් නොව, ලෝකික ජීවිතයේ අප මුහුණ දෙන විවිධාකාර ගැටලු හා ඒවා විසඳා ගැනීමේ මාර්ගය ලෙස ද ගත හැකිය.
- පළමුවෙන්ම අප හමුවේ ඇති ගැටලුව මැනවින් තේරුම් ගත යුතුය.
- දෙවනුව එම ගැටලුව සඳහා තුඩු දී ඇති හේතු මොනවාදැයි අනාවරණය කර ගත යුතුය.
- තුන්වෙනුව එකී ගැටලුව සඳහා ඇති විසඳුම් අතුරෙන් සුදුසුම විසඳුම කුමක්දැයි අවබෝධ කර ගත යුතුය.
- සිව්වෙනුව ගැටලුව විසඳා ගැනීමේ මාර්ගය කුමක්දැයි තේරුම් ගෙන ඒ මාර්ගයේ ගමන් කළ යුතුය.
- මේ පියවර හතර මනාව වටහා ගෙන අනුගමනය කිරීමෙන් පුද්ගල ගැටලු විසඳා ගත හැකි වේ.
- මෙය අපගේ ප්‍රායෝගික ජීවිතයේදී ද අදාළ කර ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ගයකි.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05 යි.)

6. (i) සතර අගතිවලට අයත් කරුණු දෙකක් ලියන්න.

ජන්දා / ඡන්දය / කැමැත්ත

දෝසා / ද්වේශය / තරහ

හයා / හය / බිය

මෝහා / මෝහය / මුලාව

නිවැරදිව දෙකක් නම් කර ඇත්නම් ලකුණු දෙක දෙන්න. (ලකුණු 02යි)

(ii) ඉහත (i) හි සඳහන් එක් කරුණක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

ජන්දය

- ඡන්දය යනු කැමැත්තයි. තමන්ගේකම, නැදැකම, හිතවත්කම, පාක්ෂිකත්වය ආදිය නිසා අයුතු වැඩ කිරීමයි. පෞද්ගලික රූපි අරුචිකම් මත අගතිගාමී වීමයි.

ද්වේශය

- තමන්ගේ නොවන, තමන්ට විරුද්ධ, තම පක්ෂයේ නොවන අයට තරහයෙන්, වෛරයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම, අසාධාරණකම් කිරීම ද්වේශයෙන් අගතිගාමී වීමයි.

හය

- යම් පුද්ගලයකුට, යම් සංවිධානයකට බියෙන් අගතිගාමී වීමයි. බිය නිසා ජනතාවට අහිතකර තීරණවලට එළඹිය හැකිය.

මෝහය

- යුක්තිය අයුක්තිය, හොඳ නරක තෝරා බේරා ගැනීමට නොහැකියාව මෝහයයි.

මූලික අර්ථය ඇතුළත් කෙටි පැහැදිලි කිරීමකට සම්පූර්ණ ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 03 යි.)

(iii) පරමාදර්ශී පාලන තන්ත්‍රයක් උදෙසා සතර අගතියෙන් තොරවීමේ වැදගත්කම ඇගයීමට ලක් කරන්න.

- පුද්ගලයකු අගතිගාමී බවට පත් කිරීමට ඉවහල්වන දුර්ගුණ හතරක් මින් විස්තර වේ.
- පරමාදර්ශී පාලන තන්ත්‍රයක් උදෙසා දේශනා කොට ඇති ධර්ම කරුණු අතර සතර අගතියෙන් වැලකී කටයුතු කිරීම ද වැදගත් කොට සැලකේ.
- දේශපාලන ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස එය පාලකයින්හට මග පෙන්වන්නකි.
- අගතිය යනු නීතියට, යුක්තියට, ධර්මයට පටහැනිව ක්‍රියා කිරීමයි.
- රාජ්‍ය පාලකයකු රාජ්‍ය පාලනයේදී ඡන්දය ද්වේශය ආදී දුර්ගුණ වලින් වැලකී අගතියකින් තොරව මධ්‍යස්ථව තම රට වැසියන්ට සේවය කළ යුතුය.
- සතර අගතියෙන් තොර වූ කල්හි සමස්ත රට වැසියන්ට සමානාත්මතාවයෙන් සලකන, මානව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂාවන, නීතියට යුක්තියට ගරුකරන, ජනහිතකාමී, සර්ව සාධාරණ, සාමකාමී, පරමාදර්ශී පාලන තන්ත්‍රයක් ගොඩ නගා ගත හැකිය.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05 යි.)

7. පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරෙන් දෙකකට කෙටි සටහන් ලියන්න.

- අනගාරික ධර්මපාලතුමා.
- දුමින්දාගමනය.
- විවිකිවිජා නිවරණය.
- වටදාගෙය.

(i) අනගාරික ධර්මපාල තුමා

1864 සැප්තැම්බර් මස 17 වන දින උපත ලත් දොන් ඩේවිඩ් හේවාචිතාරණ කුමරු මිෂනාරී පාසල් අධ්‍යාපනය ලැබීය. තම දෙමාපියන් සමග විහාරස්ථානවලට ගොස් හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ඇසුර ලැබීය. ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි සර් හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට් තුමා සමග රට තුළ සංචාරය කළ මෙතුමා ඕල්කට් තුමා ඉංග්‍රීසියෙන් කළ දේශන සිංහලට පරිවර්තනය කළේය. ඩේවිඩ් යන නම බැහැර ලූ මොහු අනගාරික ධර්මපාල යන නම භාවිත කළේය. මිෂනාරී අධ්‍යාපනය වෙනුවට බෞද්ධ අධ්‍යාපනය නගා සිටුවීම සඳහා විශාල මෙහෙයක් ඉටු කළේය. පරම විඥානාර්ථ බෞද්ධ සමාගම මගින් සිංහල දරුවන්ට බෞද්ධ අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට වෙහෙසි කටයුතු කළේය.

මෙතුමා ඉන්දියාවට ගොස් හින්දුන් අත්පත් කරගෙන තිබූ බුද්ධගයාව ඇතුළු බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන බේරා ගැනීමට විශාල කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. එංගලන්තයේ ලන්ඩන් බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය, බරණැස මූලගන්ධකුටි විහාරය, කල්කටාවේ ධර්මරාජික විහාරය, බුද්ධගයාවේ හා මදුරාසියේ බෞද්ධ විශ්‍රාම ශාලා ආදිය ඉදි කළේය. විශාල ශාසනික මෙහෙයක් ඉටුකළ මෙතුමා පසුව සිරි දේවමිත්ත නමින් පැවිදිව උපසම්පදාව ලැබීය. 1933 අප්‍රේල් මස 29 වන දින අපවත් විය. සිංහල බෞද්ධයින් අවදි කරලීමට, දහම් අධ්‍යාපනය නගා සිටුවීමට මෙන්ම සම්බුද්ධ සාසනය පුබුදුවාලීමට ද අතිවිශාල මෙහෙයක් මෙතුමාගෙන් ඉටුවිය.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05 යි.)

(ii) දුමින්දාගමනය

දුමින්දාගමනය යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ දඹදිව බුද්ධගයාවේ වැඩ සිටි ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ශාඛාව ශ්‍රී ලංකාද්වීපයට වැඩම කරවීමයි. සංඝමිත්තා මහරහත් මෙහෙණින් වහන්සේ එහිලා ප්‍රමුඛත්වය ගත්හ.

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ හා දෙවානම්පියතිස්ස රජතුමාගේ ආරාධනය අනුව සංඝමිත්තා රහත් මෙහෙණින් වහන්සේ ලක්දිවට වැඩම කළහ. රහත් මෙහෙණිය විසින් වැඩම කරනු ලැබූ ශ්‍රී මහා බෝධි ශාඛාව දෙවන පෑ තිස් මහ රජතුමා පුද සිරිත් සහිත විසිතුරු පෙරහැරක් පවත්වා පිළිගෙන අනුරාධපුරයට වැඩම කරවා මහමෙවුනා උයනෙහි රෝපණය කළේය. බෝධීන් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව සඳහා අටළොස් කුලයක ජනයාද ලක්දිවට පැමිණි බව සඳහන් වේ.

කෙටි පැහැදිලි කිරීමකට සම්පූර්ණ ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05යි.)

(iii) විවිකිච්ඡා නිවරණය

නිවරණ ධර්ම අතර පස්වැන්න විවිකිච්ඡාවයි. විවිකිච්ඡාව යනු සැකයයි. බුදුන්, දහම්, සඟුන්, පෙර අපර හව, ත්‍රිශික්ෂාව ආදී අට තැන්හි සැක කිරීම විවිකිච්ඡාවයි. එක් කරුණක් ගැන වරක් ඇති වූ විවිකිච්ඡාව ප්‍රභාණය නොකළ විට නැවත නැවත උපදී. සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයේ දක්වා ඇත්තේ විවිකිච්ඡාව නම් සැකය ඇති තැනැත්තා වනයක අතරමං වුවකු ලෙසිනි. මෙම අට වැදෑරුම් වූ සැකය සසර මග දිගු කරයි. සසරෙහි ඇද බැඳ තබයි. ධර්මය මනාව ඉගෙනීමෙන්, තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ග්‍රද්ධාව ඇති කර ගැනීමෙන් මෙම සැකය ප්‍රතිණ කළ හැකිය.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05යි.)

(iv) වටදාගෙය

වටදාගෙය යනු ස්තුපය සඳහා ඉදි වූ වෘත්තාකාර පියස්සක් සහිත ගෘහය වේ. එය චේතියසර, ථූපසර ආදී නම්වලින්ද හඳුන්වයි. ස්තුපයේ ආරක්ෂාව සඳහා එය නිමවා ඇත. ථූපාරාමය, අම්බස්තල, ලංකාරාම ආදී කුඩා ප්‍රමාණයේ ස්තුප සඳහා වටදාගෙය ඉදිකර තිබුණු බවට පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක හමුවෙයි. පොළොන්නරුවේ හා මැදිරිගිරියේ වටදාගෙවල් කලාත්මක අතින් අග්‍රගන්‍ය නිර්මාණ ලෙස සැළකේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු දෙන්න. (ලකුණු 05යි.)
